



НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ПРАЗНИК

Брой 13 • год. ХСII • 5 юли 2012 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

Васил
Лиазе

ЕЛАТЕ ЕСЕНТА
В ЕКЗАРХИЯТА
НА ПРАЗНИК

На стр. 3

СЛЕД ВРЪЩАНЕТО НА ЕКЗАРХИЙСКИ ИМОТИ В ТУРЦИЯ

ПРАВИМ ПОСТОЯНЕН МУЗЕЙ „ТРАКИЯ“ В МЕТОХА

Съюзът на тракийските дружества прави постоянен музей „Тракия“ в две от залите на метоха срещу църквата „Св. Стефан“ в Истанбул. Това е записано и в план-програмата на СТДБ, но след като само преди седмици триетажната каменна сграда беше официално върната на Българската екзархия, намерението става вече напълно реално и изпълнимо. Тези дни делегация от съюза посети метоха, за да огледа залите и планира характера на бъдещата музейна експозиция. Тя трябва да е готова до края на годината. В групата влизаха председателят на съюза Кримири Преманов, неговият заместник Милен Люцканов, Боряна Бужашка и Ваня Стоянова - научни работници от Тракийския научен институт, и редакторът на в. „Тракия“ Соня Ангелова. В милионния турски град тракийци бяха изключително любезно посрещнати от Васил Лиазе, който е председател на църковното настоятелство на българите в Истанбул и на Управителния съвет на фондация „Български православен храм „Св. Стефан“ в Цариград.

Както в „Тракия“ вече писа, турската държава връща на екзархията ни седем от поисканите 11 имота, като за четири от тях преценява, че не отговарят на изискванията на закона. Все още Васил Лиазе не е получил нотариалните актове, но той се надява, че това ще стане скоро. С голяма гордост показа пред тракийци почти напълно ремонтирания отвътрешен метох. Налагаше се, защото щеше всеки момент да рухне и да пропаднат таваните, поясни той. Стените са измазани, подовите са подменени, възстановени са водопроводната мрежа и стълбищата. Няколко от стените дори са изографисани и помещенията са напълно готови да посрещат гости. За големия ремонт са отишли доста пари, като Васил Лиазе скромно признава, че са добавени и от тукашните българи, а и българската държава е подпомогнала настоятелството със 150 000 евро. Отвън обаче вековната сграда се нуждае също от спешен ремонт, чието финансиране все още не е много ясно откъде ще дойде.

Музейната експозиция ще заеме двете големи зали на партера, като в едната от тях



• И фасадата на метоха се нуждае от ремонт

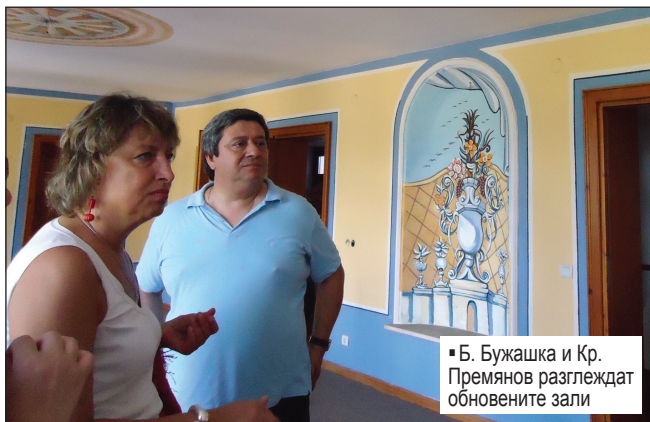
Васил Лиазе иска да се подредят експонати, които да разказват за печатното дело, процъфтявало в сградата някога. Той помоли СТДБ да помогне с осигуряването на старовремски печатни машини и оловни букви, с които допреди няколко десетилетия все още се печатаха книгите и вестниците. Председателят на насто-

ятелството и брат му, който също е бизнесмен, са готови да поемат част от разходите. Според плановите в останалите зали ще бъдат подредени и две библиотеки - едната с български, а другата с турски книги. На последния етаж е предвидено създаването на няколко спални, нещо като малък минихотел, който да приютава

духовниците, които идват от България за служба по големите празници.

Експертите на Тракийския научен институт вече работят върху плана на музейната експозиция, но за него ще разкажем по-подробно в следващия брой. Във всеки случай идеята е метохът да се превърне в български културен център и в една от задължителните спирки на българските туристи в Истанбул.

Според Васил Лиазе до есента ще получим нотариалните актове на върнатите ни имоти и заради това между 15 и 30 септември той планира да организира голям празник в Българската екзархия. Макар точната дата все още да не е уточнена, Лиазе отсега кани всички тракийци, с които „се разбираме много добре“, да се съберат за празника. СТДБ трябва да осигури и музиката за него.



• Б. Бужашка и Кр. Преманов разглеждат обновените зали



ТОДОР КОРУЕВ

В последните години като че ли тракийската ни душа диша по-ведно. Вярно, още живеем с надеждата да се реши окончателно проблемът с обезщетяването на имотите на прокудените българи от Източна Тракия и затуй непрекъснато побутваме правителството да ускори работата на смесената българо-турска комисия по спорните въпроси между двете страни. И ще продължим. Но ето че пред потомците на тракийските бежанци през последните години се откри възможност повече да пътуват и да посещават родните места на своите

ците ни днес.

Още по-голям успех е, че Турция върна на църковното настоятелство в Истанбул седем национализирани имота, принадлежащи на България. Такова е решението на Съвета на фондациите, въпреки че нашето искане към Генералната дирекция на вакъфите бе за 53 екзархийски имота в Истанбул и Одрин. Заслуга за връщането на имотите, сред които е и метохът срещу Желязната църква в Истанбул - светини на Българското възрождение, е на църковното настоятелство в Истанбул, което сега води дела и за други имоти. Затуй подкрепяме горещо предложението дъма от най-актив-

Пътища на родолюбството

предци. И колкото времето, пък и новите общатели на тия земи да са замисляли дията от българското присъствие в тях, все още са останали многобройни свидетелства. Има и много ценни за българската история места, които по стечение на историческите обстоятелства са занемарени. И срещата с тях е неповторима и носи привкус на истинско откривателство. Само в последните месеци Съюзът на тракийските дружества в Българската екзархия няколко екскурзии за своите членове в Беломорска и в Одринска Тракия. От тия пътувания тракийци се завръщат доволни, че са се докоснали до паметни за техните предци и родовете им природни и исторически кътчета. В Смолян наскоро бе открита фотоизложба „Българското църковно-историческо наследство в Беломорието“. На нея са показани както фотосите на разрушени или изоставени храмове от несъществуващите вече български села, унищожени през 1913 г., в Сярско, Ксантлийско и Поморджинско, както и запазени и подновени български църкви, в които българското присъствие е заличено. Но това е крачка напред в проучването на ценности, които са наше национално достояние, нищо че са отвъд грани-



• Тодор Корув

ните църковни настоятели в Истанбул, големите родолюбци Васил Лиазе и Димитри Атанасов да бъдат удостоени с държавни отличия. Метохът, на който има надпис „Български народни имот...“, е бил средище на българската интелигенция в Цариград, тъй като се издавали вестниците на дядо Славеилов, тъй като бил щабът на борбата за църковна независимост. Надяваме се, че скоро ще се превърне в истинско средище на българската духовност, в любимо място както за българската колония, така и за гостите от нашата страна. Още един забележим български знак, наред със светините - църквата „Св. Стефан“ в Истанбул, „Св. Георги“ и „Св. св. Константин и Елена“ в Одрин.

Ордени за църковното настоятелство в Истанбул

Васил Лиазе и Димитър Атанасов от църковното настоятелство на Българската православна църква в Истанбул бяха удостоени с орден „Св. св. Кирил и Методий“. Те са помогнали Турция да възстанови собствеността на седем екзархийски имота в Истанбул на българската православна общност.

Президентът Росен Плевнелиев удостои на 3 юли с орден „Св. св. Кирил и Ме-

тодий“ първа степен двамата българи „за големия им принос за съхраняването на българското културно и духовно наследство в Република Турция“, съобщи от пресекретариата на държавния глава.

„Това обществено признание е израз на благодарност и оценка за дългогодишната ви упорита работа за отстояване на интересите на цариградските българи“, заяви президентът на церемонията.

Той отбеляза, че цариградските българи са съхранили моментите от българската история и духовното присъствие на българската нация чрез поддържането на българските църковни имоти. „Те не са само материална ценност, а са паметници на националното ни Възраждане в борбата за църковна и политическа независимост и остров на българщината“, каза Плевнелиев.



100 години от Балканската война

Бойният път на Македоно-Одринското опълчение

КРАСИМИР УЗУНОВ,
Агенция „Фокус“

В историята на Балканската освободителна война има една особено героична страница – бойният път на Македоно-Одринското опълчение. За българите от Македония, Беломорието и Одринско, останали под турска власт, това е свещената война на освобождението. Затова никак няма да е пресилено, ако се направи паралел между участието на българите в състава на Опълчението в редовете на Руската армия през войната 1877-1878 г. и македоно-одринските доброволци през бурните дни на септември 1912 г. в навечерието на Балканската война.

Самото име Македоно-Одринско опълчение идва по една романтична и носталгична реминисценция, следвайки героичните борби на българското национално освобождение. Тогавашият майор Петър Дървингов от Кукуш, началник-щаб на Македоно-Одринското опълчение, ще напише: „Нарекохме новото войсково формирование Опълчение, защото искахме да следваме примера и подвига на българските опълченци през Освободителната война. С други думи, това е една от най-масовите и патриотични доброволчески военни формирования в българската история. Още по-общо казано: чедата на един и същ героичен народ, водени от една и съща национална идея, движени от един и същ национален мотив – освобождение и обединение на българския народ и българските земи. В рамките на само 34 години се раждат две опълчения.“

На 17 септември 1912 г. в 14 ч. е обявена прокламация за мобилизация на Българската армия. Започва записването на хиляди доброволци. Само два часа след обявяването на мобилизацията 1200 мъже на

възраст от 18 до 55 г. в бяла дебърска носия се събират на колодрума в София. Доброволците са посрещнати от майорите Стефан Николов от Прилеп, Петър Дървингов от Кукуш и Александър Протогеров от Охрид с поздрава: „Здравейте, Първа Дебърска дружина!“ Така се ражда Първа Дебърска дружина на Македоно-Одринското опълчение..

В записките си за мобилизацията, извършена в Казанлъшко при бойното формиране на 23-ти пехотен Шипченски полк, 52-ри пехотен полк и 23-та допълваща дружина, полк. Иван Пашинов пише: „Само за три дни на групи по села с песни, гайди, кавали и цигулки, окичени с цветя, радостни и всички ентусиазирани, се явиха над 11 000 души – офицери, подофицери, ефрейтори и редници.“

Днешните ни храбри военачалници 100 г. по-късно могат само да мечтаят за подобен ентусиазъм и дух. При това в самото сърце на България, където лекари, учители, инженери, занаятчи, работници и селяни тръгват на война, за да дадат живота си за свободата на брата роб в Македония и Тракия. Всеки от тях простичко съзнава, че неговата смърт ще донесе свободата и обединението на родината. Те просто са били българи.

Този паралел е необходим, защото през септември 1912 г. на бой се вдигат българите от Варна до Охрид, от Козлодуй до Солун, от Тетово до Бургас.

Съдете сами по телеграфните съобщения: Видинският организационен Македоно-Одрински комитет докладва: „Разполагаме с 3300 души два дни след обявяването на мобилизацията!“ Търновският организационен Македоно-Одрински комитет: „За два дни са записани 160 души доброволци.“ Варненският организационен Македоно-Одрински комитет: „Записаха се 3300



души доброволци. Чакаме наставления.“ Доброволци се записват в Пловдив, Кюстендил, Дупница, Враца...

На 18 септември 1912 г. започва формиране на 70 чети (между 10 и 30 четници) от тракийски и македонски българи по план на капитан Александър Протогеров и майор Петър Дървингов. На 22 септември 1912 г. четите преминават границата с Турция, започва разузнавателната и саботажната им дейност, както и формирането на местни чети по селата, които да съдействат на българските и съюзническите войски.

Сред войводите ще намерите много имена, които „правят“ историята на България; Кръстьо Българията, Михаил Герджиков, Христо Силянов, Михаил Думбалаков, Пейо Яворов, дякон Евстатию, Васил Чакаларов, Ефрем Чучков, подпоручик Лефтеров, Симеон Молеров, Михаил Чаков...

На 23 септември 1912 г. с царски указ е формирано Македоно-Одринско опълчение с командващ генерал Никола Генев и с началник-щаб майор Петър Дървингов. То е от 6 дружини, всяка от които с 212-215 души. Дружините са наименувани Солунска, Скопска, Дебърска, Битолска, Одринска и Охридска. Ген. Никола Генев е участник в революционния комитет в Севлиево преди Освобождението, участник в Априлското въстание, опълченец в Трета дружина в боевете на Шипка, завършва първия т.нар. генералски випуск на Военното училище през 1879

г., бие сърбите по време на Сръбско-българската война през 1885 г.

Организационният състав на Опълчението обхваща 15 дружини, две картечни роти и всички тилови, технически и медицински служби. Общо – 14 670 души, или заедно с четите – 16 844 души. В Опълчението са включени и „500 инородци“ – руснаци, евреи, арменци, швейцарец (Луи Айер), англичанин – старши подофицер Роберт Фишер и др. Арменците сформират своя рота от 330 души под командването на бъдещите генерали от армията на Армения във войната срещу Турция в началото на 20-те години – Антравик, Карекин Нъждех, Хачик Такворян и Хугас Манасян. Англичанинът Фишер остава в Опълчението и по време на войната срещу Сърбия, когато повечето руски доброволци се отказват да воюват.

Отново на 23 септември 1912 г. Щабът на партизанските отряди в Македония и Одринско се преформира в Щаб на опълченските дружини. Два дни по-късно с телеграма № 82 до началниците на дивизионни области в София, Пловдив, Сливен, Шумен, Русе, Враца, Дупница, Стара Загора и Плевен щабът на действащата армия разпорежда да се формират опълченски роти и дружини от македоно-одринската емиграция във всички гарнизони. Дружините участват заедно с частите на Българската армия в едни от най-тежките сражения по време на Балканската война – об-

садата и шурма на Одрин, боя при Балкан Тореси (7 ноември 1912 г.), капитулацията на 15 000-ния корпус на Явер паша при Мерхамлъ (15 ноември 1912 г.), боя за освобождаването на Дедеагач (6 ноември 1912 г.), четиридневните сражения при отразяването на турския десант на 30 000-ния корпус на Хуршид паша и Енвер бей при Шаркьой и Индже бурун.

На 24 април 1913 г. Македоно-Одринското опълчение е включено в състава на българската действаща армия. След края Междусъюзническата война на 7 август 1913 г. в Со-

фия са посрещнати тържествено знамената на Македоно-Одринското опълчение.

Генерал Генев ще заяви: „Вие достойно изпълнихте своя дълг и прославихте името на македоно-одринския опълченец, вие можете да се гордеете със службата си в Македоно-Одринското опълчение. А генерал Вичо Диков, командващ Четвърта армия, ще каже: „Вярата ми във вас се оправда. Вие се държахте юнашки и достойно съперничехте с дивните храбреци от славната 4-та армия. Ние няма да престанем да викаме „Жива е Македония!“.



In memoriam

На 92 г. възраст ни напусна ген. лейт. д-р Иван Хариев. Той бе един от строителите на Военномедицинска академия и на тракийското движение в България.

Генерал Хариев е основател на Научноизследователския авиомедицински институт към ВВС. Бил е началник на Медицинската служба на БНА през 1952-58 г. и на Висшия военномедицински институт от 1967 до 1973 г.

След възстановяването на СТДБ той се включи активно в дейността на организацията и в нейните мероприятия. Ген. Хариев се радва на успехите на тракийското движение и като почетен председател е съпричастен към неговия възход.

Отиде си един светъл човек, който обичаше хората, верен съмишленик на тракийската кауза.

Поклон пред светлата му памет!



ВАСИЛ ЛИАЗЕ

председател на църковното настоятелство на българите в Истанбул и на Управителния съвет на фондация „Български православен храм „Св. Стефан“ в Цариград.

Г-н Лиазе, само преди седмица стана ясно, че Турция ви връща седем от поисканите от вас 11 имота. Кой са те и защо останалите четири ни бяха отказани?

-Турската дирекция по вакъфите взе положително решение единствено за седем от поисканите от нас имоти. Сред тях са сградата на метоха срещу Желязната църква в Истанбул, гробище и няколко парцела в престижните квартали „Шишли“ и „Бешикташ“. След влизане в сила на изменението на Закона за фондацииите през 2011 г. подадохме молби за общо 11 имота. На 07.06.2012 г. Съветът на фондацииите на свое заседание реши да ни върне седемте.

Още през миналото лято турското правителство реши да върне имотите на християнското, еврейското и други религиозни малцинства, национализирани през последните 75 години.

От по-големите ни имоти само болницата не ни върнаха, понеже тя се води на друга фондация. Сред тези, които са отново наши, са метохът и четири имота на много централно място, в кв. „Шишли“. Става дума за парцели, върху които обаче има други постройки, има дори и една ограда, собственост на кмета на Истанбул. Затова ще имаме проблеми с тяхното действително използване. На кмета беше и земята на гробището, което ни върнаха.

-Щом местата са наши, но сградите не, вероятно ще се наложи тепърва да се съдим и с техните собственици?

-Да видим какво ще стане. И допълнително една сграда имаме, която я ползва министерството на просветата. Сега ние трябва да вземем нотариалните актове и после ще мислим какво можем да правим, за да получаваме някакви приходи от имотите.

-Каква е съдбата на българското училище?

-Ами има двадесетина години, а и повече то не работи. В момента сградата се използва за паркинг.

-А останалите имоти, които поискахме? Възможно ли е да си върнем и тях?

-Според закона не е възможно. Поне в момента не е.

-Имате ли вече идеи как

да използвате върнатите имоти?

-Не знам кога точно ще вземем нотариален акт, но вероятно ще се наложи да наемем още персонал, поне двама-трима още ще назначим, па и повече, за да се върши работата. Имаме метох, имотите. В момента все още нямаме конкретни идеи, вероятно ще ги дадем на една строителна фирма и да видим колко ще можем да ползваме от тях. За да вземем разрешение от кмета и докато си върнем училище-

да осигури музиката за празника. Използвам случая да покания на него всички тракийци. Нашите отношения със Съюза на тракийските дружества са много добри и се надявам да ви видя през есента отново тук. Ще си направим голям празник.

-По големите църковни празници колко българи или християни се събират в нашата екзархия?

-По големите празници идват към 200 тукашни българи. Но от България, например на Великден, идват

Елате есента в екзархията на празник

Българските туристи да не забравят Българската екзархия в Истанбул

то, ще има доста време и доста работа. Затова ще ни трябва поне трима-четири-ма персонал.

-Как смятате да отпразнувате успешното връщане на имотите?

-Между 15 и 30 септември планираме да съберем нашите хора и вашите от тракийските дружества тука, в Екзархията. Дотогава се надявам вече да сме получили нотариалните актове. За самия празник обаче се надяваме Съюзът на тракийските дружества и г-н Премянов да ни помогнат и

доста хора. По Възкресение между 800 и 1500 човека се събират в Екзархията. Общо българите, които живеят в Истанбул, са към 600 души. Но при нас идват и бесарабски българи, които са на работа в града. През седмицата на служба се събират към 70-80 човека. Службата става в църквата „Св. Иван Рилски“ в Екзархията. Тука имаме и голяма зала, в която правим благотворителните концерти. С тях главно събираме пари за подновяване на иконостаса в Желязната църква. Повечето от бесарабските българи работят по къщите и 90% от тях са жени. Те идват на службите и да се видят със своите. През зимата ние раздаваме безплатна храна на обяд. Тука, при нас, хората се срещат, разговарят с приятели. Но това става главно през зимата. През лятото не даваме храна, защото не идват много хора и не можем да

сметнем за колко души да готвим.

-Правят ли се все още сватби и кръщенета тука, в Екзархията, и в църквата „Св. Иван Рилски“?

-Българите, които живеят в града, правят кръщенета и сватби. Ама те останаха малко, затова и сватбите са редки. Ставаха и в църквата „Св. Стефан“, но сега заради ремонта ѝ се правят в Екзархията.

Трябват нови планове за укрепване на Желязната църква

-Какви са по професия, с какво се занимават тукашните българи?

-Повечето от тях са дошли от Македония. Близко 70-80% са от Егейска Македония, а останалите са дошли от България. Сега обаче са намалели много.

-С какво се препитават?

-Между тях има индустриалци, има 5-6 фирми, едната от които е моята. Имаме лекари, имаме занаятчии, например златари, които се занимават с обра-

ботката на злато. Имаме и доста хора, които са завършили университетите и работят за големите фирми. Някои са машинни инженери, моят син е такъв, те са към десетина души.

-Разбрахме, че парите за ремонта на „Св. Стефан“ са осигурени, а за иконостаса?

-Иконостасът сега е последният ни проблем. Защото в „Св. Стефан“ неочаквано излезе още доста работа да се свърши. Оказа се, че железните основи са силно корозирали и сега трябва да се правят нови проекти за укрепването им. Заради това се налага да се сменят цели колони. Но да се направи това, ще трябва доста време и пари. В момента правят оценка къде какво трябва да се подменя. Вече направиха един проект, но сега ще обявяват нов търг и доста допълнителни пари ще отидат за укрепването на църквата. Поне още две години ще се работи по нея, но лично кметът се ангажира и обеща да помага. За иконостаса българската фондацията „Св. Стефан“ събира средства, но по него ще се работи най-рано след година и половина.

-Сега при това си посещение в България - между 3 и 4 юли, ще поставите ли

Нашите хора се срещат в Екзархията

въпроса за подновяване на иконостаса?

-Ами те в България си го знаят това, няма защо да им го казвам. Това не е нов проблем.

-Съюзът иска да ви направи свой почетен член заради добрите ни отношения и връзки.

-Те от външно министерство искат и да ме наградят за имотите.

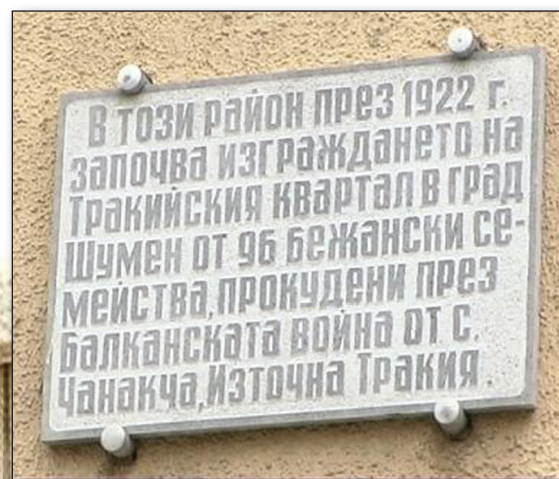
-Съпругата ви в момента отсъства от града. Как и кога се запознахте с нея?

-Тя е българка, но се запознахме в Гърция, където беше заминала на работа. С нея вече живеем 18 години. Сега е в България на пленер, където художници рисуват различни пейзажи и после ще направят изложба. Добре сме, добре си живеем. Тука имам сестра и брат, така че сме заедно. И центърът, в който повечето българи се срещат в Истанбул, е тука, в екзархията. Но българските туристи много често забравят за нея и рядко идват.



ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ ДРУЖЕСТВО „ТРАКИЯ“-ШУМЕН

• Откриването на паметна плоча за създаването на квартала



дадат земя, те не могат да вдигнат и своя къща. Как да преживеят зимата? Единствено спасение е да изровят землянки, където да се скрият от снега и студа. Така животът се пренася под земята, в „подземното село“.

■ Вече 90 години го днес

В ранната пролет на 1922 г. тракийци изпращат група под ръководството на Станко Керемидчиев в кметството да молят отново за оземляване. Управниците са принудени да отстъпят и нареждат: „Поляната, на която са презимували бежанците, да се парцелира и раздаде за дворни места!“ Така чанакчлии стават граждани на гр. Шумен и полагат основите на своя Тракийски квартал.

Със собствени сили и доброволни дарения членовете на Тракийското дружество построяват училище, което откриват за учебната 1932 г.; през 1946 г. завършват водоснабдяването и електрификацията на квартала; в 1949 г. основават свое читалище „Тракия“, чиято сграда завършват на 3 февруари 1957 г.

Съгласно градоустройствения план на гр. Шумен от 1974 г. ж.к. „Тракия“ трябва да повиши етажността на жилищните си сгради. Така само за десетина години той се превръща в модерно предприятие с десетки жилищни блокове, приютити повече от 20 000 нови жители. Създаден е и истински учебен център. Отваря врати СОУ „В. Левски“, техникум по земеделие, техникум по химия, вечерна гимназия, медицински колеж и Научноизследователски институт по животновъдство. Снага издигат мощни индустриални предприятия, които и днес са гордостта на града.

Читалище „Тракия“, преименувано по-късно на „Боян Пенев-1949“, продължава да играе водещата роля на културен институт с нови форми на образование и възпитание в своите школи.

Така създаденият през 1922 година от бежанците от Източна Тракия квартал приюти и хиляди нови заселници, на които даде възможност да живеят и творят. Самото му име, както и имената на неговите улици сами по себе си са урок по родолюбие. Заради това признателните жители поставиха и специална паметна плоча на 13.10.1992 година.

ДОЦ. Д-Р ЗЛАТКО ПОПЧЕВ

През 2012 г. тракийско дружество „Тракия“ в гр. Шумен отбелязва два големи юбилея на две събития, свързани пряко с неговата история.

Първите му организирани членове са заселниците от с. Чанакча, Цариградско. Те са най-многолюдната група в дружеството. Със своята инициативност те предопределят и неговата работа през изминалите години, като дават всичко от себе си в името на Тракия, която до болка обичат.

Двата юбилея, които честваме тази година, са 100 г. от прогонването на тракийци от родното село Чанакча и 90 г. от създаването на бежанския Тракийски квартал, основан на гола поляна на пет километра източно от Шумен.

Ето какво е записано в архивите и спомените на очевидците някога.

■ Преди 100 години

Настъпва един от най-хубавите български празници – Димитровден. Този 26 окт. 1912 г., жителите на с. Чанакча запомнят и предават и на своите поколения. Това е последният ден живот в тяхното село.

В полунощ български войници събуждат заспалото население и го предупреждават спешно да напусне селото, тъй като то ще бъде

Уроци по родолюбие



■ Концерт „90 г. ж.к. „Тракия“

арена на бойни действия. Командването обещава, че те ще могат отново да се върнат по домовете си след атаката. Така 1700 жители

на селото напускат своите родни къщи.

Силен артилерийски огън се изсипва над Чанакча. Тя е свободна, но срината до

земята. Поради недално-видността на българското правителство освободените земи се завземат от турците. За чанакчлии повече място там няма. Те продължават поетия вече бежански път.

■ 10 бежански лета

След като се превръщат в бежанци, новата 1921 г. заварва чанакчлии отседнали временно в различни селища на Южна България. Там те получават съобщение от съседянина си Станко Петров Керемидчиев, че им е разрешено да се заселят в местността Малката мера край гр. Шумен. Дългоочакваната добра вест събира до

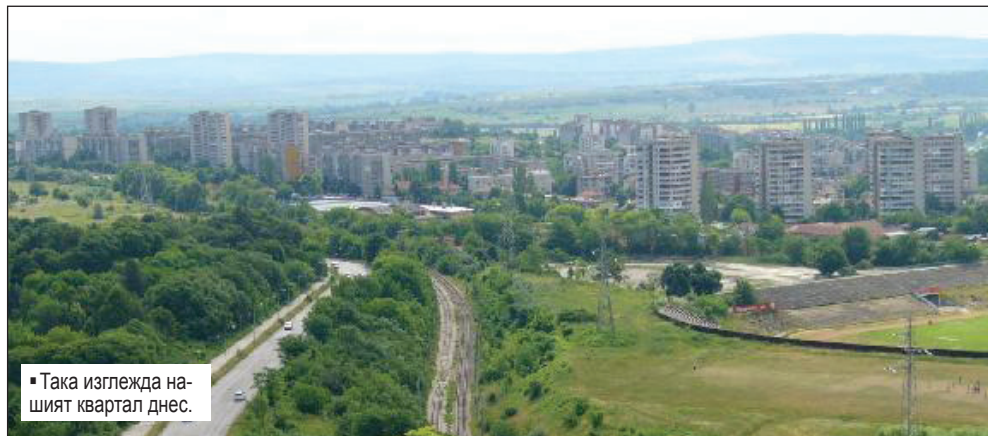
10-12 май в околностите на Шумен 96 семейства с 358 членове.

Шуменската управа обаче отказва да ги настани. На поляната пристига група стражари, изпратени от кметството, за да ги прогонят.

Тракийци определят Станко Керемидчиев за свой говорител и водач. Той застава пред тях и с все сила извиква: „Оттук няма да се махнем!“ С две ръце разтваря дрехата си, открива гърди и продължава: „Стреляйте! Избийте нас и децата, но няма да мръднем! През 1912 г. ни изгониха от родното Чанакча и трябваше да вървим стотици километра из нашата България. Изпратиха ни в Лом. Оттам ни натовариха на вагони до морето, а от Варна с параход ни върнаха в Дедеагач. След това отново ни доведоха тук. Изминахме повече от 3200 км път, от който 1200 км пеша, 1300 км с влак и 700 км по море. Душа не ни остана. Сълзите ни изтекоха. 140 деца измряха от болести и недохранване. Затова няма да се махнем!“ Стражарите, като чуват това, се отказват да изпълнят мисията си и се връщат в града.

Чанакчлии правят поредица масови демонстрации. След тях шуменската комуна не остава равнодушна и на своя отговорност им разрешава да останат на поляната, където са се настанили временно.

Тракийци са доволни от това решение, но без да им



■ Така изглежда нашият квартал днес.

НА НАЦИОНАЛНИЯ ТРАКИЙСКИ СЪБОР В КЪРДЖАЛИ

НЕ СЕКНАХА ХОРАТА И ПЕСНИТЕ

КРАСИМИРА АТАНАСОВА

На 23 юни за 14-и пореден път се проведе Националният тракийски събор „Кърджали 2012“. Той е част от Националния културен календар на страната и бе организиран от Регионалният съвет на тракийските дружества в област Кърджали, ТД „Д. Маджаров“, Тракийско младежко дружество и Народно читалище „Тракия-2009“.

Сред гостите на събора бяха зам. областният управител Асен Тюрдиев, зам.- председателят на СТДБ Милен Люцканов, председателите на тракийските дружества – Кирил Сарджев, Генчо Кутелов, Веселин Костов, Димитър Антонов, Съби Атанасов, Александър Караджов, Росен Дремсизов, Златка Евтимова-секретар на ТД „Делю войвода“, членът на ВК на СТДБ Димитър Шалапатов и председателите на народните читалища от Кърджали Иван Узунов и Йордан Митев.

Националният тракийски събор, както и честването на Деня на Тракия в Златоград от дружествата в региона са посветени тази година на 100-годишнината от балканските войни. След откриването на събора от инж. Яни Янев към участниците и гостите на събора от името на областния управител се обърна Асен Тюрдиев. Поздравление изпрати и депутатката от Кърджалийския многомандатен район Цвета Караянчева.

На сцената в Кърджали излязоха над 450 изпълнители и въпреки жаркия ден предложиха близо четиричасова програма. Дошли от различните краища на страната, първи пред гостите на събора се представиха

■ децата на регион Кърджали



■ Пеят децата на Кърджали.



■ Въпреки жегите хората не секнаха.

Танцовите състави на най-малките участници – „Тракийче“ при ТД „Д. Маджаров“, „Тракийска младост“ при читалище „Родопски фар“ и детски танцов състав при Тракийско дружество в с. Кирково грабнаха за пореден път сърцата на публиката и бяха бурно аплодирани. Детските фолклорни формации и индивидуални изпълнители

от народно читалище „Тракия-2009“ и „Петър Мирчев“ от кв. „Веселчани“, „Народни будители“ от с. Аврен, от тракийските дружества от с. Девисилово, с. Припек, с. Малък девисил и основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ близо два часа огласяха парк „Проспект“ със своите звънливи гласчета. Освен вече традиционно

представяния се танцов състав на Тракийското младежко дружество в гр. Кърджали своеобразно откритие за публиката бяха младежите от танцовите състави при новосформираното тракийско дружество в с. Кирково и „Китка“ при народно читалище „Христо Ботев 1917“ в Крумовград. През последните две години младежите от регион Кърджали участват все по-активно и масово в съборите. И сега ансамбълът „Капитан Пекто Войвода“ при тракийското дружество в Асеновград отново показва висока класа. За първи път на сцената на събора в Кърджали се проявиха и фолклорните формации „Здравец“ и дуо „Камчия“ от с. Завет, община Сунгурларе (изпълнило народни мелодии с устни хармоники), както и тракийците от с. Черноморец, община Созопол. От сцената смая с чудесното си изпълнение и състав „Беломорка“ при читалище „Тракия 2009“, в

който влизат българка, две американки и една корейка.

И все пак гръбнакът на събора си остават певческите

■ състави за автентичен фолклор

при тракийските дружества „Д. Маджаров“ в Кърджали,



■ Танцуват младежите от Тракийското младежко дружество.

„Момчил юнак“ в Момчилград, „Тракия“ в Крумовград и народните читалища „Родопски фар“ в кв. „Гледка“, „Тракия 2009“ в Кърджали, „Народни будители“ в с. Аврен, в с. Припек, в с. Девисилово и с. Малък девисил. Те и този път не се щадиха и дадоха най-доброто от себе си за публиката, помагайки за доброто настроение през целия ден.

Не случайно един от гостите на събора призна, че след всичко видяно и чуто си тръгва от Кърджали по българин и още по-голям родолюбец.

В БУРГАС

Тракийски песни в Летния театър

ПЕТА ПЕЕВА

Едни от най-големите тракийски изпълнители Манол Михайлов, Калинка Згурова и Милка Андреева зарадваха почитателите на българския фолклор с концерт на сцената на Летния театър в Бургас. Организатор на концерта е Тракийското дружество „Екзарх Антим Първи“ Бургас. За първи път културната изява е проведена преди 10 години, но традицията прекъсва преди 4 и сега отново е възстановена. На най-голямата открита сцена в града публиката посрещна със силни аплодисменти странджанския славеи Калинка Згурова. Певичата поздрави присъстващите с изпълнения на едни от най-известните си странджански и тракийски песни. Родената в Дебелт певица получи поздравления и красив букет цветя лично от кмета на община Средец Иван Жабов, който присъства на концерта.

Това е концерт, който бе създаден преди 10 години, когато председател на дружеството



■ Маруся Любчева поздравява участници и публика

бе д-р Стамат Апостолов. Идеята е един път в годината да събираме на бургаска сцена големите имена на фолклорната песен.

„Ние имаме уникалната възможност наистина да правим това в нашия регион! Нека подобни събития да не бъдат само провокация към хората, а възможност да усещат и по-различна атмосфера, по-различни чувства в трудното си ежедневие. Ние сме твърдо решени да продължим инициативата“, коментира почетния председател на дружеството Маруся Любчева. Тя отбеляза още, че ТД „Екзарх Антим I“ има богата културна програма. В нея са намерили място и много ва-

жни събития като 115 години от създаването на дружеството и 100 години от Балканската война. „Това са събития, които не носят само историческия полък в дейността на дружеството. Те носят и много надежда за тракийци, които продължават да отстояват и да се надяват на решаването на тракийския въпрос“, обясни Маруся Любчева. Тя смята, че с подобни прояви могат да се привлекат и повече млади хора към дейността на организацията. Сред тях защо да няма ученици, студенти и учители...

На концерта освен кметът на община Средец присъства и кметът на община Малко Търново Илиян Янчев.

Председателят на СТДБ на работни посещения във Варненско и Бургаско

На 28 и 29 юни председателят на СТДБ посети Варненски и Бургаски регион. Във Варна Премянов проведе среща с ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ – проф. А. Недялкова, с която уточниха план за съвместни действия по повод отбелязването на 100-годишнината от Балканската война и разорението на тракийските българи.

По време на срещата с Р. Вълчева – председател на варненското ТД „Капитан П. Войвода“, бяха обсъдени текущи задачи по плана-програмата на СТДБ и решенията на заседанието на Централното ръководство на СТДБ.

В Бургаска област председателят на СТДБ проведе среща-разговор с кмета на Малко Търново – Илиян Янчев. По време на срещата бяха уточнени съвместни инициативи и план за отбелязване на националния събор на Петрова нива, посветен на



■ Красимир Премянов и кметът на Средец И. Жабов обсъдиха развитието на тракийската организация в общината

109-годишнината от Илинденско-Преображенското въстание.

Ползотворна бе и срещата с кмета на община Средец – Иван Жабов, с когото бяха договорени съвместни прояви по повод на тракийски мероприятия и събори в областта.

В Бургас и Черноморец председателят на СТДБ се

среща с М.Любчева – почетен председател на ТД „Екзарх Антим I“ гр. Бургас и с ген. Тодор Бояджиев – заместник председател на съюза и почетен председател на ПК „Тракия“. По време на срещите се обсъдиха решенията на Централното ръководство и предстоящите задачи.

„ДОЙЧЕ ВЕЛЕ“:

Случващото се в Испания поразително повтаря гръцката трагедия, която обаче може да ни се стори само детска игра пред него. Намалването на Евроната до основното й ядро вероятно вече е неизбежно, поне това показва анализ на професора от университета в Женева Харалд Хау.

Досега спекулациите за евентуално излизане от Евроната се концентрираха около Гърция. Тази страна обаче има относително малко финансово-икономическо значение за останалите страни от валутния съюз. Съвсем различна е ситуацията в Испания, заплашена от банкрут вследствие на спукания балон с недвижимите имоти и кризата в банковата сфера. Лошото управление на банковата криза застрашава вече цялата испанска икономика и представлява още по-голяма опасност от гръцката криза, смята проф. Хау.

Банковият сектор в Испания е силно застрашен заради големите дългове на частния сектор към чужди кредитори. Голяма част от испанските инвестиции се финансира с чужди заеми. Ето защо Испания е изправена пред

■ класическа външна дългова криза,

характерна за повечето развиващи се страни. Около 73% от брутният дълг на Испания в размер на 2,4 трилиона евро са в частния сектор. От държавния дълг само 29%, или общо 200 млрд. евро, са към чужди кредитори. Тоест за разлика от Гърция испанската криза е причинена от частния сектор.

ГРЪЦКАТА ТРАГЕДИЯ – детска игра пред Испания



Испания може да стане катализатор за втора световна финансова криза.

С повече стопански растеж катастрофата в Испания би могла да бъде избегната. Но високата задължнялост на страната, банковата криза, безработицата, нарастващото недоверие сред чуждестранните кредитори и глобалната рецесия правят илюзорни изгледите за растеж. Новото испанско правителство започна да провежда структурни реформи, но те могат да доведат до подобрене само в

дългосрочен план.

Голяма част от испанския външен дълг се държи от инвестиционни и пенсионни фондове и застрахователни компании. 25% от испанските задължения в размер на 586 млрд. евро са към международни банки. От тях 146 млрд. евро Мадрид дължи на германски банки. Частните инвестиционни фондове вече усетиха опасността и се

■ опитват да спасят канулаиуме си

Вътре в Евроната обаче нараства скептицизмът, че високорисковият европейски ангажимент може да окаже влияние върху динамиката на кризата.

Щедрата ликвидационна политика на ЕЦБ е като троянски кон. Много испански банки използват парите от ЕЦБ и изкупуват испански държавни облигации, които после връщат в ЕЦБ като бъдещи гаранции. От тази схема на създаване на изкуствена ликвидност ползи извличат

само добре информирани инвеститори и спекуланти за сметка на държавите и данъкоплатците.

Голямата политическа грешка на Испания е забавянето на реструктурирането на собствените си банки. А главен виновник за това е испанската Централна банка. Затова без енергичните действия на правителството шансовете за стабилизиране на финансовия сектор намаляват с всеки изминал месец.

В Брюксел не липсват визии за общоевропейски гаранции, за въвеждане на еврооблигации и създаване на банков съюз. Но само рисковете от бъдещия европейски спасителен механизъм са достатъчни, за да подкопаят финансовата мощ и доверието на основното ядро държави в Евроната.

По всяка вероятност няма да се мине без временно въвеждане на контрол върху капиталите и свиване на Евроната до основното й ядро. И Германия не бива да се опитва да предотврати подобно развитие на всяка цена. По-мъдрата стратегия би била да се подготвим за раздяла с някои периферни страни от Евроната. Важното е да бъде съхранено еврото за стабилното основно ядро държави от Евроната. В противен случай

Германия ще се озове в неконтролируем дългов съюз с още по-тежки последици, предупреждава проф. Харалд Хау от университета в Женева.

Брюксел може да се намеси заради свободата на медиите ни

През тази година България се срина на 80-о място в класацията на „Репортери без граници“ по индекс на свободата на пресата и е на последно място в ЕС. Това напомня в публикация за медиите в Югоизточна Европа германският вестник „Ди Велт“.

В последния си доклад „Фрийдъм хаус“ също отбелязва, че има демократични пропуски в България и Унгария. И за разлика от Унгария, където натискът на премиера Виктор Орбан върху пресата предизвика протести в Европа, за България се мълчи. Брюксел е толкова зает с кризата в еврозоната, че няма време за странични неща, продължава вестникът.

Но това може да се промени. Европейската комисия не позволява много, когато става дума за ограничаване на медийната свобода, и следи за това националните правителства. Така че, както в случая с Унгария, Брюксел може да се намеси, смята „Ди Велт“.

Вестникът напомня за практиката в Югоизточна Европа медиите да фамилиарничат с представителите на властта.

Правителствените ръководители в тази част на Европа нямат нищо против на първите страници на местните вестници да бъдат споменавани само с първите имена - близостта с хората се отплаща на изборите. „Бойко спаси застрашени от изчезване папагали“, „Бойко изпоти Борис Бекер“ – българските медии съобщават за подвизите на премиера Бойко Борисов сред природата и на тенис корта. Това може да изглежда забавно, но според „Репортери без граници“ е резултат на нарушен медийен пейзаж, отбелязва още изданието.

„Ди Велт“ припомня думите на директора на организацията в Брюксел Оливие Базил, който казва: „Политиците злоупотребяват с пресата. В същото време медиите са в ръцете на сивия пазар, една част се държи от мафията.“

Европол ще забави Черна гора

Министрите на външните работи от ЕС препоръчаха Черна гора да започне официално преговори по присъединяване.

Страната е покрила политическите критерии, за да започне преговори по присъединяване, се посочва в заключенията от срещата на министрите на външните работи в Люксембург.

Очаква се лидерите на ЕС да потвърдят решението си в Брюксел, за да може преговорите за присъединяване формално да започнат. Самото отваряне на главите в преговорите - 35 технически сфери, няма да стане факт, преди Европол да изготви специален доклад за организираната престъпност в Черна гора.

Това решение бе взето, за да успокои тревогите на стра-



ните от ЕС, които са предпазливи към преговорите с Черна гора, по-специално Швеция. Организираната престъпност на Балканите е заплаха предимно за тези страни, но и за цяла Европа, заяви шведският външен министър Карл Билд. Повечето от наркомерките в Европа идват през Балканите,

добави той. Те трябва да разберат дълбоката загриженост на Европа и това, че те няма да могат да напредват значително без по-сериозни мерки срещу тези мрежи.

Други страни изтъкнаха, че е крайно време на Черна гора да бъдат предложени преговори,

тъй като страната е постигнала напредък в реформите, изисквани от ЕС. Ние трябва да останем ангажирани с това, което сме казвали винаги - тези, които имат постижения, трябва да получат сериозна стъпка напред, заяви германският държавен министър по европейските въпроси Михаел Линк.

Освен във връзка с организираната престъпност министрите изразиха тревога и за независимостта на съдебната система и борбата с корупцията в Черна гора.

Според шведския външен министър Карл Билд подготовката и прегледът на доклада на Европол ще отложат техническото начало на преговорите с Черна гора за 2013 г.

Формалното стартиране на

преговорите с Черна гора въпреки това е голям успех за малката адриатическа република с население от 650 000 души, която се отцепи от Сърбия преди шест години.

Страните от Западните Балкани изостават от други региони, що се отнася до членството в ЕС. Хърватия е единствената, която е почти приключила този процес, като е предвидено тя да стане 28-ата членка на съюза на 1 юли 2013 г. - осем години след като започна преговорите.

Сърбия и Македония имат статут на кандидати за членство в ЕС, но все още очакват официалното стартиране на преговорите. Усилията на Белград са възпрепятствани от напрежението с Косово, а на Скопие - заради спора с Гърция за името Македония.

Албания очаква да получи статут на кандидат, а Босна и Косово все още не са подали молба за получаване на такъв статут.

Направиха Калоян румънец

Калоян е бил румънец. Това твърди Демир Драгнев, автор на учебник „Средновековна история на румънците“, по който учат молдовските ученици в шести клас.

Учебникът е отпечатан през 2011 година, като парите за него са дадени от румънската държава, пише вестник „Молдовски ведомости“.

В учебника унгарският феодал

Янош Хуняди също е представен като румънец. На страница 141 е описана историята на т.нар. „румънско-българска държава“ начело с „румънеца Йоаница Калоян“.

„Румънските“ държавни формирования са оглавявани от хора с всякакъв произход, но не и румънски – Клад, Атум, Менуморут, Литова, Сенеслав (прекръстен на

Сенеслау), Добротич – славявани, хазари, кумани, но според автора всички те са румънци.

Припомняме, че преди дни молдовски експерти разкритикуваха учебник за пети клас „История на румънците“, който е отпечатан през 2011 година в Румъния и все още се използва в молдовските училища.

В учебника пише само за „предците на румънския народ“ и няма нито дума за другите народи, които са живели на тази територия. Поместена е карта на територията, на която са живели тракийците – „предците на румънците“ – от Егейско море и Среден Дунав до Днепър.

На страница 181 на учебника се откриват следи от гети и даки на Днепър. Настойчиво авторите публикуват карта с териториални претенции към България, Турция, Унгария и Украйна, отбелязва изданието.

В Пловдив правят паралелна организация

На 23 юни пловдивското тракийско дружество „Войвода Руси Славов“ проведе отчетно-изборно събрание в залата на хотел „Санкт Петербург“. На него присъства и председателят на СТДБ Красимир Премянов. След шумни спорове около прилагането и спазването на устава на организацията част от членовете ѝ напуснаха залата и направиха паралелна организация, оглавена от доц. Георги Йорданов. Това позволи на мнозинството, което остана в залата, вече спокойно да продължи своята работа по предварително обявения дневен ред. Бяха изслушани отчетен доклад от председателката Нонка Матова, план за бъдещата работа на дружеството, както и отчетът на одиторската група, която беше натоварена на проследи как са изхарчени финансите на дружеството. Нарушения не са открити, отчете тя. Накрая събранието гласува и преизбра Нонка Матова за председател на дружеството. Помолихме председателя на СТДБ Красимир Премянов да коментира споровете в организацията.

-Г-н Премянов, как си обяснявате разногласията в тракийското дружество в Пловдив?

„Всяка конкурентна битка е доказателство, че тракийската организация е жива. Но в същото време това беше повод да си припомним, че ние сме организация и като всяка друга си имаме устав, който сме длъжни да спазваме. Една от причините за



■ Нонка Матова представя своята програма за действие.

споровете между пловдивчани беше или неразбирането, или различното тълкуване на устава. Жалко е, че липсва диалог или добра воля за него, за да се изяснят тези спорове. Това, което лично видях, е, че една група дейци по своя инициатива и пренебрегвайки устава, тръгнаха да създават паралелна организация. През главата на председателя си те бяха направили заседание на Управителния съвет, избрали помощни органи за отчетно-изборното събрание и поканили хора, които не са членове на организацията. Смятам, че би било много вредно за дружеството, ако спорът се основава на стремежа на някоя политическа сила да овладее и доминира организацията. СТДБ е патриотична национална организация и тя работи с всич-

ки институции и политически сили за тракийската кауза. И за самата организация, а и за разумните политически сили е вредно да се опитват да ни превърнат в своя секция. Въпреки моите политически убеждения аз няма да позволя това. Тракийските дружества са над отделните политически партии, защото става дума за национална кауза. Ако някой член иска да осъществява политическа дейност, СТДБ има политическа сила, която действа в съгласие с него и е регистрирана по Закона за политическите партии - това е Политически клуб „Тракия“. Съгласно приетия в политиката ред с нас могат да се установяват отношения на партньорство, на коалиционно взаимодействие и това не само не обезличава, а запазва суве-

ренитета на тракийската организация.

В ежедневието на всяка организация има противоречия и е нормално да ги има. Но за да бъде тя силна и да заслужава уважението на обществото, трябва да търси диалога и разума. При спорни решения уставът е предвидил определени процедури, които позволяват да се решават по демократичен път. Струва ми се, че част от нашите тракийци влязоха в организация, която изключва диалога и възможността да се постигнат общи решения. Този вид активност е вредна за самата организация, защото има много въпроси, които изискват хората да са обединени и сплотени около каузата и програмата за действие, а не затънали в субективни спорове.



На годишнината от смъртта на К. Карамитрев цветя пред гроба му в Хасково поставиха председателят на СТДБ Красимир Премянов, неговият заместник Милен Люцканов и историчките Боряна Бужашка и Ваня Стоянова, членове на Тракийския научен институт

Ден за турския геноцид над българите

ДИМО КАРАБЕЛОВ

Ден на турския геноцид над българския народ се отбелязва вече всяка година на 17 май. Решението за това взе общинският съвет в Бургас още през 2009 г., но все още то не е достигнало до останалите големи и не толкова големи български градове. Тази година през пролетта на 17 май в храма „Св.Атанасий“ в град Българово, Бургаско бе от-

служена заупокойна молитва в памет на убитите православни християни. Пред костницата в църковния двор бяха положени венци и цветя. В паметния ден бе открита и изложба на икони, рисувани от децата от школата по иконопис към читалище „Съгласие“ в Българово. В отбелязването на турския геноцид над българския народ участваха почти всички потомци на тракийските бежанци от малкия град.

Честито!

Централното ръководство на СТДБ и редакцията на в. „Тракия“ поздравяват най-сърдечно рождениците на съюза през юни:

Михаил Николаев Вълков-Ямбол	5.7.1953 г.
Златка Динкова Чолакова-Хасково	08.07
Маруся Иванова Любчева Бургас	20.07
Маргарит Тодоров Петров-Хармани	25.7.1955 г.
Верка Борисова Секулова-София	27.07

Национален тракийски календар

■ 109 ГОДИНИ ОТ ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ 1903 Г.

■ 4-5 август - село Славейно, местността „Хайдушки поляни“, Смолянска област

■ 18-19 август - местността „Петрова нива“ Странджа планина

НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ СЪБОР „БОГОРОДИЧНА СЪПКА“

■ 26 август - Старозагорски минерални бани

НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ ЖЕНСКИ СЪБОР

■ 29 септември, село Аврен, община Крумовград, Кърджалийска област

■ 99 ГОДИНИ ОТ РАЗОРЕНИЕТО НА ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ 1913 г.

7 октомври-тракийски мемориал „Маджарово“, гр. Маджарово, Хасковска област

■ 18 ДЕКЕМВРИ - 168 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА

Покана

Инициативен комитет организира земляческа среща на потомци на малоазийските българи и на тракийци от Беломорска Тракия в село Малки воден, община Маджарово на 14 юли от 10,30 ч. Каним всички желаещи да присъстват на срещата.

ВАРНЕНКИ С ПЪРВА НАГРАДА ЗА ШЛАГЕР

ВЕСЕЛИНКА КРАЙЧЕВА

Дамската вокална група за градски, патриотични и шлагерни песни „Варна“ към ТД „Капитан Петко Войвода“ грабна първата награда на Дванадесетия национален фестивал на българската градска песен. Той бе проведен в Пловдив през първата седмица на месеца и бе озаглавен „Нежни чувства“. Както при всяко подобно състезание, и това беше изпълнено с много напрежение, вълнение и емоции, докато участниците



очакваха да научат оценката на журито. За варненки обаче това напрежение със сигурност бе излишно, защото те печелят награда не за първи път. Ръководители на състава са Величка и Станю Станеви, които сами са чудесен музикален тандем. Варненската вокална група отдавна се е прославляла не само в региона, но и на много други места в страната с чудесните си изпълнения.

Да им е честита поредната награда!

ГОЗБИТЕ НА НАШИТЕ БАБИ

то за 3-4 кори като за баница, всеки лист се поръсва със захар, канела и бахар, редят се в тава един върху друг и се реже на ромбчета. Разтопява се краве масло, налива се по прорезите и се поръсва обилно със сусам. Пече се до зачервяване.

Проходилката се приготвя,

когато малкото дете проходи, майката черпи съседите, а те наричат за здраве и дълголетие.

ТИКВЕНИК

Продукти: ½ тиква, точени домашни листи, канела, 300 г олио, 500 г захар, орехи.

Приготвяне: тиквата се на-

ПРОХОДИЛКА

Продукти: 200 г брашно, захар, канела, счукан или смлян бахар, сусам, 2-3 с.л. краве масло.

Приготвяне: замесва се тес-

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А

Печат: ИПК „Родина“

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Централното ръководство

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Никола Инджов и Тодор Коруев; Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА;
e-mail: vestrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Михаил ЖЕЛЯЗКОВ (Бургас) - 056/86 16 76; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) – 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ - 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) - 076/60 13 67; Бойка БОРАДЖИЕВА (Пловдив) - 032/67 35 18; Димитринка СМОЛЕВА (София) - 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) - 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) - 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) - 038/632 060; Маргарита НАЧКОВА (Шумен) - 054/86 99 52; Мария ИВАНОВА (Ямбол) - 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC:STSABGSF

Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

За българите, които живеят в италианската столица, едно от най-често посещаваните места е т.нар. българска църква. Тя се намира до фонтана „Ди Треви“ и по всяко време малкото площадче пред него е претърпано с туристи. Всъщност не става дума за православна църква, а за католическата „Свети Викентий и Анастасий“, която е предоставена на православните за служби в определени дни и часове. Решението за това е взето още през 2002 г., когато тогавашния папа Йоан-Павел II посети нашата страна и лично обяви своето решение. Не е тайна, че с това той си навлече гнева на някои католици. Причината е, че църквата се намира в района на бившата папска резиденция „Куиринале“ и има голяма историческа стойност за католицизма. В нея и до днес се съхраняват части от телата на много папи, взети по време на балсамацията им.

За щастие обаче католиците скоро приели решението на папата. Във винаги пълната с туристи църква днес редовно се провеждат служби в неделя и на православните празници, а когато няма свещеник се пускат записи на черковнославянски песнопения. Често младите българи, които живеят в Рим, предпочитат „Св. Викентий и Анастасий“, за да сключат брак или да кръстят своите деца. Това е и мястото, където те могат да се срещнат със сънародниците си.

Колкото до българските туристи, за тях най-познатото място като че ли си остава църквата „Сан Клементе“, където е погребан св. Кирил Философ. Тя се намира близо до Колизеума, на Виа Лабикана 95. Още от времето на социализма на всеки 24 май тук идваха български културни делегации, за да се поклонят на гроба. Кирил издъхва във Вечния град на 14 февруари 869 г. По време на мисията си в Моравия книжовникът намира мощи на Климент. По-късно



■ „Българската“ църква



БЪЛГАРСКИТЕ места в Рим

Маршрутите, задължителни за всеки наш турист

заедно с брат си Методий идва в Рим по покана на папа Адриан II през 867 г., за да ги донесе. Две години по-късно, когато Кирил умира, Методий иска разрешение да отнесе останките му в Солун. Въпреки че папата разрешава да направи

това, Методий в крайна сметка отстъпва пред молбите му да остави тялото на брат си в италианската столица. Кирил е погребан в базиликата „Сан Клементе“.

В края на XVIII век, за да бъдат спасени от бурните събития, които Рим преживява тогава, тленните останки на Кирил са изнесени от базиликата. Чак през 60-те г. на XX в. ирландски свещеник ги намира в

Анкона. Папа Павел VI ги поставя лично в базиликата „Сан Клементе“ и те са зазидани там. Така той се надявал да заздравя връзките между Светия престол и всички славянски църкви.

Гробът на св. Кирил се намира в подземие на базиликата. Там са поставени и паметни плочи с надписи от различните славянски народи, включително и тази на Тодор Живков „от признателния български народ“.

В миналия брой ви разказахме за известния в Италия български скулптор Асен Пейков. До пл. „Испания“ е неговото бивше ателие.

Пиаца ди Спая, или площад „Испания“, е също сред задължителните за туристите места. На две крачки от него, на Виа Маргута 54, е творил самият Пейков. През 2006 г. обаче заради нови наематели ателието беше затворено. В момента то стои заключено и никой не може да влезе в него. Синът на именития скулптор Родолфо води отчаяни битки поне да го

закупи, за да го превърне в музей, но до момента не е успял да се пребори това да стане.

Ателието се намира в приземния етаж на кооперацията. Според едновременно канони на известната в цяла Европа с артистите и художниците си Виа Маргута скулпторите са обитавали винаги партерите заради тежките материали, с които работят.

На две крачки от пл. „Испания“, на Виа Кондоти, известна като най-люксовата улица в Рим, се намира и прословутото кафене „Греко“, в което е окачен портрет на Асен Пейков. До Колизеума е и площадът, кръстен на името на българския творец. През 1977 г. признателен Рим посвещава на българския скулптор малък площад, или „ларго“, на няколко десетки метра от най-посещаваната забележителност в Италия

- Колизеума. Малцина обаче знаят, че римляни са кръстили друг площад на името на брат му - самоукия художник Илия Пейков. Той е художникът, изобразил Космоса още преди историческия полет на Юрий Гагарин.

В четвъртата по големина базилика в Рим има паметна плоча на Кирил и Методий. „Санта Мария Маджоре“ е най-голямата, посветена на Дева Мария. През 868 г. в базиликата за първи път в историята на Църквата светите братя Кирил и Методий отслужват литургия на славянски език.

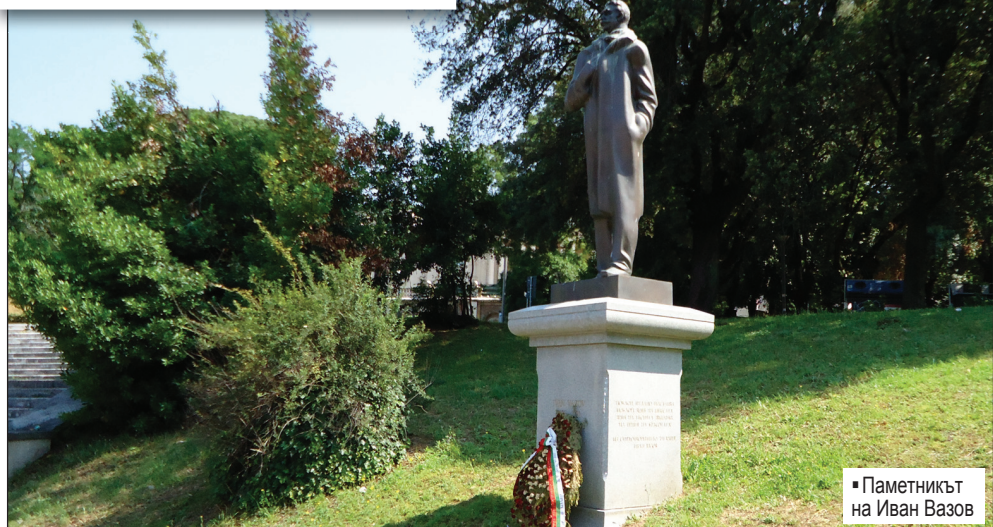
Тогава за първи път папа Адриан II освещава книгите на светите братя и по този начин признава славянския език за равнопоставен заедно с гръцкия и латинския.

Веднага щом се влезе в базиликата, от дясната ѝ страна може да се види паметната плоча на италиански и български език от признателния български народ.

До Пиаца ди Спая е гробът на Петър Парчевич. В разположената близо до Пиаца ди Спая църква „Сан Андреа деле Фрате“ се намират тленните останки на Петър Парчевич. Те почиват в гробницата на знатната римска фамилия Велтери.



■ Паметникът на Капитан Петко Войвода



■ Паметникът на Иван Вазов



■ Поглед към града от хълма на гарибалдийци

„На бележития родолюбец и войн за освобождението на България архиепископа на Марцианопол Петър Парчевич по случай 300-годишнината от неговата смърт“, гласи на италиански и български език надписът на паметната плоча от „признателния български народ“.

Петър Парчевич умира в Рим, след като подчинява целия си живот на една-единствена цел - освобождаването на България от турско иго с помощта на католическа Европа. В името на тази кауза той обикаля от държава на държава, за да се среща с папи, крале, императори и високопоставени църковни представители.

Сред най-новите „български адреси“ е и паметникът на Иван Вазов. Той е издигнат на площад „Торвалдсен“ до вила „Боргезе“ и беше тържествено открит от българския и италианския премиер миналата година. Фигурата е дело на известния наш скулптор проф. Величко Минев и е с пропорции, които напомнят повече Ел Греко или анорексичен манекен. Но оценката на художествената му стойност трябва да дадат специалистите.

Както вече ви разказахме в предишния брой и както много от тракийците добре знаят вече, на площад „Гарибалди“, високо на един от хълмовете, върху които е разположен Рим, е поставен паметникът на Капитан Петко Войвода. Той се намира близо до паметника на самия Гарибалди - в алеята, на която са подредени бюстовете на неговите съратници от различни националности. За съжаление пред бюста на българина все още рядко спират официалните ни държавни делегации, но за тракийци той е добре известен. От мястото пред паметника се открива и най-красивата панорамна гледка към Вечния град.